

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa J.P.
przeciwko B.S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...], I ACz [...],

1. odrzuca skargę kasacyjną

2. przyznaje adwokatowi M.S. i nakazuje wypłacić mu ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu J.P. w postępowaniu kasacyjnym

3. przyznaje adwokatowi W.K. i nakazuje wypłacić mu ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu B.S. w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód J.P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], którym oddalono apelację powoda wniesioną w bliżej określonej sprawie o zapłatę. Wyrok ten został zaskarżony w części, w zakresie punktu pierwszego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go orzeczenia Sądu Okręgowego oraz zmianę wyroku Sądu Apelacyjnego przez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, podlegała odrzuceniu.

Stosownie do art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Elementy te mają dla skargi charakter konstrukcyjny, a ich brak nie podlega uzupełnieniu. Wniosek taki wynika z porównania treści art. 398⁶ § 2 k.p.c. *in medio* oraz art. 398⁶ § 1 k.p.c. Tylko drugi z przywołanych przepisów dopuszcza sanowanie określonych braków skargi kasacyjnej; nie dotyczy to jednak wymienionych na wstępie elementów konstrukcyjnych.

Konieczność sprecyzowania zakresu żądanego uchylenia i zmiany orzeczenia Sądu II instancji dotyczy każdego wniosku skargi kasacyjnej (postanowienie Najwyższego z dnia 25 maja 2018 r., I CZ 47/18). Za niepełny należy więc uznać wniosek „o uchylenie zaskarżonego wyroku” bez wskazania, czy uchylenie to ma nastąpić w całości czy w określonej (a jeśli tak – w jakiej) części. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa okoliczność ta czyni skargę niedopuszczalną (postanowienia Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2014 r., V CSK 24/14 oraz z 20 lutego 2015 r., V CSK 427/14).

Skarżący, wbrew treści art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., nie oznaczył zakresu wnioskowanego uchylenia wyroku: ani w pierwszym wniosku określonym w skardze, ani we wniosku ewentualnym. W konsekwencji wadliwość pierwszego wniosku nie

mogła być pominięta na rzecz wniosku ewentualnego. Zaskarżony wyrok został wydany w sprawie o zasądzenie bliżej określonych kwot pieniężnych, co oznacza, że z powodu podzielności świadczenia możliwe było wnioskowanie o uchylenie tego wyroku w różnych zakresach.

Treść wniosku pominiętego przez stronę skarżącą nie może być przedmiotem samodzielnych ustaleń Sądu. Wniosek o „uchylenie zaskarżonego wyroku” nie powinien być więc ani utożsamiany z żądaniem uchylenia orzeczenia w całości, ani uzupełniany założeniem, że zakres żądanego uchylenia odpowiada wskazanemu przez stronę zakresowi zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną. Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowi bowiem przedmiot odrębnych wymagań formalnych skargi, co oznacza, że strona powinna w obu tych kwestiach odrębnie sformułować własne stanowisko. Nadto, skoro w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. mowa o „oznaczeniu zakresu żądanego uchylenia i zmiany”, to nie jest zasadne stwierdzanie zakresu uchylenia, który nie został oznaczony przez stronę skarżącą, na podstawie jego domniemanej zbieżności z zakresem wnioskowanej zmiany orzeczenia. Wniosek o uchylenie zawsze odnosi się do orzeczenia Sądu II instancji, natomiast wniosek o „zmianę” może przybierać postać różnych rozstrzygnięć, które nie powinny być podstawą do rekonstruowania nieoznaczonego w skardze kasacyjnej zakresu wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Spełnienie analizowanych wymagań nie może być uznane za nadmiernie skomplikowane lub kłopotliwe: i z tej przyczyny, że wszystkie elementy konstrukcyjne, niepodlegające czynnościom zmierzającym do usunięcia braków, są klarownie wyliczone w art. 398⁴ § 1 k.p.c., i z powodu obowiązującego w postępowaniu kasacyjnym obowiązkowego zastępstwa stron przez profesjonalnych prawników, zasadniczo adwokatów lub radców prawnych. Na marginesie wypada zauważyć, że wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku, zgłoszony wraz z wnioskiem o (nieokreślone co do zakresu) uchylenie tego orzeczenia, został sformułowany w sposób niemożliwy do uwzględnienia nawet w razie uznania skargi kasacyjnej za zasadną. Skarżący domagał się bowiem jednoczesnego uchylenia wyroków Sądów obu instancji i zmiany orzeczenia Sądu

Apelacyjnego, które było następstwem zaskarżenia przez powoda orzeczenia wydanego przez Sąd Okręgowy.

Stosownie do art. 398⁶ § 2 *in medio* k.p.c. skarga kasacyjna powoda podlegała odrzuceniu już na etapie badania jej przez Sąd II instancji. Wobec jej nieodrzucenia, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 i art. 398² § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia. O kosztach orzeczono, w przypadku obu pełnomocników działających z urzędu, na podstawie § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18).